

УДК 342.9

Хомишин Ірина

Навчально-науковий інституту права,
психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права,
д-р юрид. наук, доцент
khomyshyni@gmail.com
0000-0002-6180-3478

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

<http://doi.org/10.23939/law2020.25.120>

© Хомишин І., 2020

У статті окреслено проблеми, з якими зіткнулась система освіти і ринок праці, наголошено на недостатньому рівні готовності випускників закладів освіти до професійної діяльності. Здійснено аналіз нормативно-правової бази для запровадження дуальної форми здобуття освіти.

Визначено найпоширеніші методи співпраці ЗВО та підприємств і організацій у зарубіжних країнах. Наголошено, що для успішної реалізації здобуття освіти за дуальною формою потрібна синергія зусиль закладів освіти, роботодавців та студентів та виокремлено завдання, які сьогодні стоять перед усіма стейкхолдерами у сфері освіти.

Ключові слова: ринок праці, дуальна форма навчання, державно-приватне партнерство, роботодавець, практичні навички, здобувачі освіти

Постановка проблеми. Вимоги, які сьогодні висуває ринок праці у світі загалом і в Україні зокрема змушують модернізувати освіту, приводити у відповідність до сучасних професій та вимог роботодавців. Освітні реформи вже декілька років поспіль залишаються першочерговими і перебувають під пильним оком і законодавця, і суспільства, і освітніх експертів.

Одним із векторів реформування освіти сьогодні є запровадження дуальної форми навчання. Хоча деякі науковці, стверджують, що дуальна освіта є прерогативою професійної освіти і вже далеко не новим явищем в системі національної освіти, проте сьогодні така форма здобуття освіти набуває нового значення і охоплює і заклади вищої освіти.

Водночас, посилення уваги до здобуття освіти за дуальною формою зумовила неможливість закладів освіти підготувати конкурентного претендента на робоче місце без досвіду роботи за спеціальністю, через зношеність обладнання закладів освіти, незадоволеність ринку праці якістю освіти. Все більш помітний розрив між теоретичними знаннями, які отримують в ЗВО і практичними навичками, які не тільки чекають від них майбутні роботодавці, а й які в більшій мірі будуть сприяти високій конкурентоздатності випускника.

Аналіз дослідження проблеми. Проблема відповідності компетентностей випускника закладу освіти сучасному ринку праці посідає важливе місце в проблематиці якісної освіти. Уважного ставлення дослідників у сфері освіти останнім часом вимагає питання здобуття освіти за дуальною формою навчання.

Дуальна підготовка як складова системи професійної освіти молоді в Німеччині розглядається у працях І. Бойчевської, Н. Гапонюк, А. Загоруйко, А. Івашук, М. Колесник. Взаємодію системи освіти і ринку праці вивчали такі науковці: С. Бандур, І. Безсонова, Л. Бражник, С. Гринкевич, І. Гнібиденко, І. Ільч А. Колот, О. Крат, Е. Лібанова, Л. Лісогор, Ю. Маршавін, І. Петрова, Т. Оболенська. Проблема законодавчого регулювання дуальної форми навчання фрагментарно висвітлюється в працях М. Легенького, У. Парпан.

Метою статті є проаналізувати нормативно-правове підґрунтя запровадження дуальної форми навчання у сфері освіти України

Виклад основного матеріалу. Проблема працевлаштування та нестачі набутих вмій в університетах для легкого входження випускника на ринок праці притаманна не лише Україні. Чи не всі національні освітні системи європейських країн намагаються зменшити розрив між університетом і роботодавцем, виробити спільні напрями взаємодії та виробити ефективну політику спрямовану на взаємовигідну співпрацю усіх стейкхолдерів, що, своєю чергою, вплине на економічне становище країни в цілому.

На невідповідність освіти, що надається університетами, тобто знаннями та вміннями, якими володіють випускники, та освітою, яку вимагають роботодавці, тобто знання, необхідні ринку праці вказують і італійські вчені досліджуючи італійську систему освіти та напрями поліпшення компетентностей випускників, необхідних для успішного працевлаштування. Водночас для вирішення цієї проблеми дослідники пропонують важливий політичний захід, стверджуючи, що університети повинні фінансуватися на основі якості роботи своїх випускників, вчені наголошують: “Дійсно, важко сподіватися на суттєвий прогрес у якості освіти до тих пір, поки додаткові фінансові ресурси не будуть виділені університетам лише відповідно до кількості випускників, які працюють, або відповідно до якості досліджень їх викладачів” [1].

Національна аудиторська служба Швеції перевірила відповідність університетської освіти вимогам щодо працевлаштування, і визначила, що означає бути працездатним і наскільки важлива концепція вищої освіти. Не викликає заперечення теза, що рівень освіти підвищує виробничу спроможність людей, а отже, і загальну віддачу на ринку праці. Заклад вищої освіти, намагаючись забезпечити випускника необхідними компетентностями, водночас не є резервом щодо деяких, які набуваються, лише при активному залученні до робочої практики [2].

Попри те, слушною є думка вчених, що масове розповсюдження практично-орієнтованих програм знизить якість академічної освіти, позбавить критичного мислення студента. Водночас вчені наводять обґрунтовані аргументи щодо необхідності збереження академічної дисциплінарної освіти [3].

Лише раціональне поєднання теорії і практики за чітко сформульованою структурно-логічною схемою з урахуванням особливостей національних освітніх систем, спеціальностей, можливостей роботодавців здатне сформувати необхідний набір компетентностей випускника закладу освіти, затребуваних на ринку праці та забезпечити їх набуття.

Зарубіжні вчені наголошують на важливому завданні, яке сьогодні стоїть перед багатьма країнами – зробити перехід від загальнообов’язкового навчання до системи зайнятості більш ефективним, оскільки економічна потреба у кваліфікованих робочих та молодих людей у відповідній кваліфікації не може бути адекватно задоволена в існуючих структурах навчання. Поряд з тим, освітні експерти країн, які перейняли систему навчання за німецькою моделлю навчання закликають інші країни приєднатись.

Часто пропонується Німеччині експортувати свою систему професійного навчання в інші країни як засіб подолання економічних чи соціальних проблем, що існують у цих країнах.

Експорт системи навчання з однієї країни в іншу – це не просто питання копіювання, а набагато більше – це процес відбору та адаптації потенційною країною-імпортером тих елементів системи, які можуть бути інтегровані в національну освіту, які будуть ефективними, прийнятними та будуть спрямовані на досягнення конкретних цілей [4].

Серед переваг запровадження дуальної моделі освіти в Угорщині вчені зазначають, що під час підготовки здобувача освіти, наприклад, за спеціальністю підприємництво, студент має можливість зрозуміти взаємозв'язок між різними підсистемами підприємства, а не бачити їх як окремі предмети на курсі. Можна представити їм систему загалом, точки зв'язку між контролем, бухгалтерським обліком, маркетингом, персоналом, закупівлями, логістикою тощо [5].

Українська система освіти переймає досвід Німеччини та інших країн, які впроваджують навчання за дуальною формою.

У цьому напрямі вже є деякі законодавчі основи, які потребують розвитку і реального впровадження. Зокрема. Закон України “Про освіту” визначив, що “дуальна освіта – це спосіб здобуття освіти, який передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктах освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору” [6].

У професійну підготовку кваліфікованих робітничих кадрів було впроваджено елементи дуальної форми навчання Наказом міністерства освіти і науки України від 23 червня 2017 р “Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників”. Цим наказом було визначено перелік професійно-технічних навчальних закладів для впровадження упродовж 2017–2020 років елементів дуальної форми навчання з визначених робітничих професій, а також затверджено дорожню карту впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітничих кадрів [7].

Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів від 19 вересня 2018 р. № 660-р розширює межі дуальної форми навчання, зазначаючи, про доцільність практичної підготовки здобувачів вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти [8].

Задля реалізації цієї Концепції КМУ затверджено план заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти який зобов'язав МОН, Мінсоцполітики, Мінекономрозвитку, Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні (за згодою), Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні (за згодою) розробити Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти типових договорів про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти, вищої освіти. Разом з тим Планом заходів передбачено внесення змін до нормативно-правових актів у сфері освіти і праці для врахування особливостей впровадження дуальної форми здобуття освіти [9].

Міністерство освіти і науки України в рамках виконання Плану заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, запропонувало для громадського обговорення проект Положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти та Типовий договір про здобуття вищої, фахової передвищої освіти за дуальною формою. За результатами громадського обговорення було надіслано зауваження та пропозиції, а саме від Федерації роботодавців України, Національного університету харчових технологій, Чернігівського національного технологічного університету, Миколаївського національного аграрного університету та Національний університет “Запорізька політехніка”.

Дуальна форма здобуття освіти у закладах вищої та фахової передвищої освіти, відповідно до Положення, передбачає здобуття освіти шляхом поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації на основі договору. Відповідальність за виконання освітньої програми покладається на заклад освіти в повному обсязі. Положення окреслює мету впровадження та основні завдання дуальної форми здобуття освіти, визначає суб'єктів дуального навчання, їх права та обов'язки.

Зазначений вище документ пропонує моделі для організації здобуття освіти за дуальною формою, при цьому не обмежуючи і використання інших. Обов'язковою умовою впровадження

такої форми навчання положення пропонує встановити не менше 30 % від загального обсягу кредитів ЄКТС практичного навчання на робочих місцях [10].

Окрім того, як уже зазначалось задля реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти Планом заходів передбачено внесення змін до нормативно-правових актів у сфері освіти і праці для врахування особливостей впровадження дуальної форми здобуття освіти [9].

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти” ввів дуальну форму здобуття освіти в закладах вищої освіти, визначивши її як спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 % до 60 % загального обсягу освітньої програми на основі договору [11].

Реальними кроками для впровадження здобуття освіти за дуальною формою слугувало запровадження пілотного проєкту у закладах фахової передвищої і вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, яким затверджено перелік закладів фахової передвищої та вищої освіти визначено підприємства та спеціальності для впровадження упродовж 2019–2023 пілотного проєкту [12].

Для успішної реалізації здобуття освіти за дуальною формою потрібна синергія зусиль закладів освіти, роботодавців та студентів. Першочерговим завданням для закладів освіти є пошук роботодавців-партнерів. Водночас, не менш важливим є не лише налагодити партнерство з роботодавцями, але й визначити критерії, яким повинен відповідати роботодавець для організації навчання за дуальною формою та виробити механізми їхньої економічної зацікавленості в зазначених процесах. Взаємодія бізнесу і влади має бути побудована на засадах державно-приватного партнерства. Чинне законодавство, яке регулює відносини співробітництва між державою (державним партнером) та юридичними особами (приватними партнерами) недостатньо уваги приділяє такому співробітництву у сфері освіти.

Однак, Міністерство освіти та науки України об’єднує зусилля з підприємствами та організаціями у напрямку системного, конструктивного та взаємовигідного співробітництва для забезпечення високої якості професійної підготовки кадрів, залучення додаткових ресурсів для розвитку професійної освіти та її орієнтації на сучасні технічні й технологічні умови. Основними напрямками такого співробітництва є:

- підготовка пропозицій щодо реформування системи професійної освіти та створення професійних та освітніх стандартів;
- надання консультативної допомоги з питань, що мають спільний інтерес;
- участь у спільних заходах: конкурсах, виставках, конференціях, круглих столах тощо;
- розробка механізмів забезпечення випускників професійно-технічних і вищих навчальних закладів робочими місцями на підприємствах;
- розробка пропозицій щодо сумісного надання випускникам професійних кваліфікацій роботодавцями і навчальними закладами;
- закріплення великих організацій за професійно-технічними і вищими навчальними закладами для надання шефської допомоги;
- забезпечення практичної підготовки учнів професійно-технічних, студентів вищих навчальних закладів та стажування викладачів професійно-теоретичної підготовки, майстрів виробничого навчання на базових підприємствах;
- запровадження виплати підприємствами та організаціями галузевих, іменних стипендій кращим учням, студентам професійно-технічних і вищих навчальних закладів;
- надання підприємствами та організаціями допомоги в утриманні та розвитку матеріально-технічної бази професійно-технічних і вищих навчальних закладів;
- запровадження підприємствами та організаціями матеріального і морального стимулювання викладачів професійно-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання професійно-технічних і вищих навчальних закладів;

– взаємне поширення інформації з питань, що стосуються розвитку професійної освіти і підготовки кадрів для будівництва, рекламування та популяризація в засобах масової інформації, своїх web-ресурсах [13].

Переваги від такого партнерства для закладу освіти є очевидними, адже це і підвищення якості надання освітніх послуг, і затребуваність випускника на ринку праці і комерціалізація НДДКР, але й для бізнесу, як учасників проектів ДПП Бондарчук Н. В., виділяє низку соціально-економічних інтересів, а саме: підвищення якості трудових ресурсів забезпечення доступу бізнесу до результатів наукових досліджень та дослідно-конструкторських розробок, які виконуються у державному секторі вищої освіти; отримання державної підтримки (фінансової, організаційної, інформаційної тощо) при у часті разом із ЗВО у діяльності перспективних інноваційних форм організації економіки (технопарки, кластери, особливі економічні зони); отримання та покращення іміджу державного партнера у вирішенні ключових проблем розвитку системи освіти; покращення іміджу бізнесу, що позиціонується як соціально-відповідальний [13].

Учені, здійснивши порівняльний аналіз досвіду зарубіжних країн щодо методів співпраці ЗВО та підприємств й організацій, найпоширенішими визначили: врахування вимог промисловості у розробці навчальних планів; професіоналізація освіти; скорочення спеціальностей у межах багатопрофільного навчання; розвиток партнерських зв'язків ліцей – коледж – підприємство, що охоплюють: організацію стажувань на підприємстві; внесок підприємств у модернізацію навчального обладнання; участь професіоналів у процесі навчання; програми спільної підготовки фахівців закладами вищої освіти та компаніями (взаємодія на етапі організації навчального процесу); навчання на підприємстві як ключовий елемент професійної освіти (стажування); різні форми сприяння працевлаштуванню, які вважаються найрозвиненішим на сьогодні, методом, що характеризується різноманіттям форм; проведення спільних науково-технічних досліджень. Особливо слід відзначити метод використання оцінки успішності навчальних програм у підготовці випускників до подальшого життя та періодичні дослідження професійної кар'єри випускників як один із найбільш корисних для оцінки ефективності роботи ЗВО, а також для оцінювання ефективності програм взаємодії ЗВО і бізнесу [14].

Доцільним, на нашу думку, є прийняття окремого законодавчого акта у сфері освіти, який би визначив напрями державно-приватного партнерства у сфері освіти, форми такого співробітництва (серед яких і дуальне навчання), обов'язковим вважаємо передбачити преференції для роботодавців, які вступають в такі відносини із закладами освіти (наприклад, пряме фінансування або стимулювання внутрішньовиробничої підготовки шляхом проведення диференційованої податкової політики).

Разом із тим для успішної реалізації навчання за дуальною формою необхідна інформаційна кампанія серед здобувачів освіти щодо можливості такого навчання за певною освітньою програмою, про залучені підприємства та організації, методи та форми оцінювання та переваги у такому навчанні.

Підсумовуючи, виділимо низку переваг дуальної системи підготовки, затребуваних ринком праці фахівців, перед “традиційною” системою навчання і для випускників і для роботодавців, а саме:

- відповідність змісту освіти сучасному рівню виробництва;
- знайомство студентів із корпоративною культурою підприємства, його особливостями;
- зведення до мінімуму витрат із соціальної та трудової адаптації випускника в новому трудовому колективі;
- використання в навчальному процесі сучасного обладнання в умовах реальних виробничих майданчиків;
- відбір найкращих кадрів для роботодавця;
- державна підтримка підприємства;
- підвищення іміджу підприємства, організації та ЗВО та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Angeloni, S. High Educ Policy (2019). 2. Tomlinson, M. Employers and Universities: Conceptual Dimensions, Research Evidence and Implications. High Educ Policy, 2018. URL: <https://doi.org/10.1057/s41307-018-0121-93>. Aili C. Nilsson, L. Dual learning – a challenge for higher education in the new landscape of governance. Tertiary Education and Management. 21, p. 277–292 (2015). URL: <https://doi.org/10.1080/13583883.2015.10683674>. Euler, D, 2013, Germany's dual vocational training system: a model for other countries?, Bertelsmann Stiftung, Gutersloh, viewed 27 Jan 2020. URL: https://www.bertelsmannstiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/GP_Germanys_dual_vocational_training_system.pdf. 5, Pogatsnik, M. Dual Education: The Win-Win Model of Collaboration between Universities and Industry. International Journal of Engineering Pedagogy, 8(3), 145–152. Retrieved January 10, 2020. URL: <https://www.learntechlib.org/p/207436/>. 6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-197>. Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.06.2017 р. № 916. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0916729-178>. Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 р. № 660-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%809>. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 р. № 214-р. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-realizaciyi-koncepciyi-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyudobuttya-osviti?fbclid=IwAR3djB1TgA3hYBt5q4gMQYWyM_Qda8F7aPW0zpY3FMRQKdlwSMq9mDZ4zH810. Проєкт положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-dualnu-formu-zdobuttya-vishoyi-ta-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-ta-tipovij-dogovir-pro-zdobuttya-vishoyi-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-za-dualnoyu-formoyu11>. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Закон України від 18.12.2019 р. № 392-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/392-2012>. Щодо запровадження пілотного проєкту у закладах фахової передвищої і вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019р. № 1296 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npra/shodo-zaprovadzhennya-pilotnogo-proyektu-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti-z-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-osviti> 13. Державно-приватне партнерство. Офіційний сайту МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/derzhavno-privatne-partnerstvo> 14. Бондарчук Н. В. Роль державно-приватного партнерства у розвитку системи вищої освіти. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 8. С. 94–98. 14 Раєвнева О. В., Аксьонова І. В., Остапенко В. М. Порівняльний аналіз та узагальнення досвіду партнерства між ЗВО та бізнес-середовищем. Проблеми економіки. 2018. № 4. С. 30–42. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-30-42>

REFERENCES

1. Angeloni, S. High Educ Policy (2019). 2. Tomlinson, M. Employers and Universities: Conceptual Dimensions, Research Evidence and Implications. High Educ Policy, 2018. URL: <https://doi.org/10.1057/s41307-018-0121-93>. Aili C. Nilsson, L. Dual learning – a challenge for higher education in the new landscape of governance. Tertiary Education and Management. 21, p. 277–292 (2015). URL: <https://doi.org/10.1080/13583883.2015.10683674>. Euler, D, 2013, Germany's dual vocational training system: a model for other countries?, Bertelsmann Stiftung, Gutersloh, viewed 27 Jan 2020. URL: https://www.bertelsmannstiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/GP_Germanys_dual_vocational_training_system.pdf. 5, Pogatsnik, M. Dual Education: The Win-Win Model of Collaboration between Universities and Industry. International Journal of Engineering Pedagogy, 8(3), 145–152. Retrieved January 10, 2020. URL: <https://www.learntechlib.org/p/207436/>. 6. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. No. 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-197>. Pro vprovadzhennia elementiv dualnoi formy navchannia u profesiinu pidhotovku kvalifikovanykh robitnykiv: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 23.06.2017 p. No. 916. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0916729-178>. Pro skhvalennia Kontseptsii pidhotovky fakhivtsiv za dualnoiu formoiu zdobuttia osvity: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.09.2018 r. No. 660-p URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%809>. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii Kontseptsii pidhotovky fakhivtsiv za dualnoiu formoiu zdobuttia osvity Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.04.2019r. No. 214-p. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-realizaciyi-koncepciyi-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyudobuttya-osviti?fbclid=IwAR3djB1TgA3hYBt5q4gMQYWyM_Qda8F7aPW0zpY3FMRQKdlwSMq9mDZ4zH810. Proiekt polozhennia pro dualnu formu zdobuttia vishchoi ta fahovoi

peredvyshchoi osvity. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-dualnu-formu-zdobuttya-vishoyi-ta-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-ta-tipovij-dogovir-pro-zdobuttya-vishoyi-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-za-dualnoyu-formoyu>¹¹. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchyykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia osvitnoi diialnosti u sferi vyshchoi osvity: Zakon Ukrainy vid 18.12.2019 r. No. 392-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/392-2012>. Shchodo zaprovadzhennia pilotnoho proiektu u zakladakh fakhovoï peredvyshchoï i vyshchoï osvity z pidhotovky fakhivtsiv za dualnoiu formoiu zdobuttia osvity: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 15.10.2019 r. No. 1296/ URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-zaprovadzhennya-pilotnogo-proektu-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti-z-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-osviti>¹³. Derzhavno-pryvatne partnerstvo: informatsiia z ofitsiinoho сайту MON. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/derzhavno-priyatne-partnerstvo>¹⁴ Bondarchuk N. V. Rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva u rozvytku systemy vyshchoi osvity. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2019. No. 8. С. 94–98. Raevnieva O. V., Aksonova I. V., Ostapenko V. M. Porivnialnyi analiz ta uzahalennia dosvidu partnerstva mizh ZVO ta biznes-seredovyshchem. Problemy ekonomiky. 2018. No. 4. С. 30–42. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-30-42>

Дата надходження: 10.02.2020 р.

Ирина Хомишин

ВВЕДЕНИЕ ДУАЛЬНОЙ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ

В статье обозначены проблемы с которыми столкнулась система образования и рынок труда, отмечено недостаточный уровень готовности выпускников учебных заведений к профессиональной деятельности. Осуществлен анализ нормативно-правовой базы для внедрения дуальной формы получения образования.

Определены наиболее распространенные методы сотрудничества ЗВО и предприятий и организаций в зарубежных странах. Отмечено, что для успешной реализации получения образования за дуальной формой нужна синергия усилий учебных заведений, работодателей и студентов и выделены задачи, которые сегодня стоят перед всеми стейкхолдерами в сфере образования.

Ключевые слова: рынок труда, дуальная форма обучения, государственно-частное партнерство, работодатель, практические навыки, соискатели образования.

Iryna Khomyshyn

Associate Professor of the Department of Administrative
and Information law Educational
Institute of Law and Psychology
Sc. D.

INTRODUCTION OF DUAL FORM OF EDUCATION IN UKRAINIAN HIGHER EDUCATION

The article outlines the problems faced by the education system and the labor market. Insufficient level of readiness of graduates of educational institutions to professional activity is emphasized. The legal framework for the introduction of a dual form of education has been analyzed.

The most common methods of cooperation between HEIs and enterprises and organizations in foreign countries have been identified. It is emphasized that successful completion of dual education requires synergy of the efforts of educational institutions, employers and students. The tasks that all stakeholders in the education field face today are singled out.

Key words: labor market, dual education, public-private partnership, employer, practical skills, education seekers.